

Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μαδρίτη
Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

ΑΡ. ΠΡΩΤ.: ΓΕΝ.ΠΡΩΤ3197

ΗΜ/ΝΙΑ ΠΡΩΤ.: 28/11/2023

ΦΑΚΕΛΟΣ ΠΡΩΤ.: ΕΦ ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΕΡΕΥΝΑ ΑΓΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΟΥ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ

Η παρούσα Έρευνα Αγοράς αφορά τους ακόλουθους κωδικούς της Συνδυασμένης Ονοματολογίας (Combined Nomenclature): HS [1509]-Ελαιόλαδο και HS [1510]-Πυρηνέλαιο

Μαδρίτη, Νοέμβριος 2023

ISO 9001:2008 GEN 30 – 02

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΛΑΔΟΥ/ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ	3
A.1 Περιγραφή Κλάδου - Γενικά Χαρακτηριστικά.....	3
A.2 Συγκριτική σπουδαιότητα του κλάδου/προϊόντος	4
B. ΠΡΟΣΦΟΡΑ	4
B.1 Δομή Παραγωγής	4
B.2 Εξέλιξη Παραγωγής	4
B.3 Παραγωγική δυναμικότητα κλάδου/ προϊόντος	6
B.4 Μέθοδοι-βαθμός κάθετης ολοκλήρωσης στον κλάδο	7
B.5 Προοπτικές στην εξέλιξη της παραγωγής.....	7
Γ. ΖΗΤΗΣΗ.....	8
Γ.1 Μέγεθος αγοράς	8
Γ.2 Αγοραστική συμπεριφορά	10
Γ.3 Προοπτικές στην εξέλιξη της ζήτησης.....	10
Δ. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	12
Δ.1 Ροές εμπορίου - εμπορικό ισοζύγιο κλάδου/προϊόντος	12
Δ.2 Ανάλυση εξαγωγών- εισαγωγών	13
Δ.3 Δασμολογικό καθεστώς και μη δασμολογικά εμπόδια.....	17
E. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ	18
E.1 Δομή αγοράς – Δίκτυα Διανομής.....	18
E.2 Τιμές λιανικής πώλησης.....	19
ΣΤ. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	24
ΣΤ.1 Νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του κλάδου.....	24
Z. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	24
Z.1 Παράγοντες που επηρεάζουν ζήτηση-προσφορά.....	24
H. ΠΗΓΕΣ-ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	27

A. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΛΑΔΟΥ/ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

A.1 Περιγραφή Κλάδου - Γενικά Χαρακτηριστικά

Η Ισπανία είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός και εξαγωγέας ελαιολάδου παγκοσμίως. Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων, από κάθε 100 λίτρα ελαιολάδου που παράγονται παγκοσμίως, τα 45 προέρχονται από την Ισπανία. Η παραγωγή απασχολεί 350.000 αγρότες και δημιουργεί 15.000 θέσεις εργασίας στη βιομηχανία, αλλά έχει επίσης σημαντικές κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Για πολλά χωριά σε όλη την Ισπανία, μάλιστα, το ελαιόλαδο δεν αποτελεί μόνο την κύρια οικονομική τους δραστηριότητα, αλλά έχει γίνει επίσης ένδειξη ταυτότητας, παράδοσης και πολιτισμού.

Σύμφωνα με το Διεθνές Συμβούλιο Ελαιοκομίας (IOC), τα τελευταία χρόνια η Ισπανία παράγει το 65% της ευρωπαϊκής και το 45% της παγκόσμιας παραγωγής. Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία του Διεθνούς Συμβουλίου Ελαιοκομίας, την καλλιεργητική περίοδο 2022/2023 η Ισπανία παρήγε 780 χιλ. τόνους ελαιολάδου (51,8% της παραγωγής της Ε.Ε. και 28,6% της παγκόσμιας παραγωγής) – 665,8 χιλ. τόνους βάσει των στοιχείων του ισπανικού Υπουργείου Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων- έναντι 1,491 εκατ. τόνων την περίοδο 2021/2022, 1,389 εκατ. τόνων την περίοδο 2020/2021 και 1,125 εκατ. τόνων την περίοδο 2019/2020. Οι προβλέψεις για την καλλιεργητική περίοδο 2023/2024 εκτιμούν το ύψος της ισπανικής παραγωγής σε 766,4 χιλιάδες τόνους, στα ίδια περίπου επίπεδα με τη χαμηλή συγκομιδή της περιόδου 2021/2022, ωστόσο κατά 34% χαμηλότερη από το μέσο όρο των τεσσάρων τελευταίων περιόδων, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις για την παραγωγή από το ισπανικό Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων.

Την Ισπανία ακολουθούν σε ό,τι αφορά την παραγωγή ελαιολάδου, σύμφωνα με τα στοιχεία του IOC για την περίοδο 2022/2023, η Τουρκία (380 χιλ. τόνοι) η Ελλάδα (350 χιλ. τόνοι), η Ιταλία (235 χιλ. τόνοι), η Τυνησία (180 χιλ. τόνοι), το Μαρόκο (156 χιλ. τόνοι), η Συρία (134,5 χιλ. τόνοι) και η Πορτογαλία (125 χιλ. τόνοι). Οι προβλέψεις του IOC για την περίοδο 2023/2024 φέρνουν την ελληνική παραγωγή ελαιολάδου στην τρίτη θέση παγκοσμίως και στην δεύτερη σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με 350 χιλ. τόνους.

Πέραν της μεγάλης ποσότητας παραγωγής, η ποιότητα του ισπανικού ελαιόλαδου είναι αρκετά υψηλή, περιλαμβάνοντας 32 ΠΟΠ και 2 ΠΓΕ προϊόντα εξαιρετικού παρθένου ελαιολάδου. Αλλά παρ' όλο που το ελαιόλαδο παράγεται σε 15 από τις 17 αυτόνομες περιφέρειες της Ισπανίας η πλειονότητα των καλλιεργήσιμων εκτάσεων και της παραγωγής προϊόντων προέρχεται από την Κοινότητα της Ανδαλουσίας- με 1,671 εκατ. εκτάρια ελαιώνων (60,4% των συνολικά καλλιεργούμενων εκτάσεων ελαιώνων το 2022) και 80% της εθνικής παραγωγής- και δευτερευόντως από τις Κοινότητες Καστίλλης La Mancha (8%) και Εστρεμαδούρας (4%). Οι μεγαλύτερες καλλιεργητικές εκτάσεις βρίσκονται στην Κοινότητα της Ανδαλουσίας και συγκεκριμένα, στην περιοχή της Jaén,

όπου παράγεται περίπου το 37% της εθνικής παραγωγής, κερδίζοντας και πλήθος διεθνών βραβείων. Συνολικά, σύμφωνα με στοιχεία του ισπανικού Υπουργείου Γεωργίας έτους 2022, σε ολόκληρη την Ισπανία η συνολική επιφάνεια των ελαιώνων ανέρχεται σε 2,768 εκατ. εκτάρια -εκ των οποίων 1,902 εκατ. εκτάρια μη αρδευόμενες και 866,7 χιλ. εκτάρια αρδευόμενες καλλιέργειες- και σε άνω των 300 εκατ. ελαιόδεντρα, 580 περίπου διαφορετικών ποικιλιών.

Κατά το μεγαλύτερο μέρος τους, οι ελαιοκαλλιέργειες στην Ισπανία συνίστανται σε περίπου είκοσι διαφορετικές ποικιλίες, κυρίως πράσινων ελαιών.

Η κουζίνα της χώρας είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με το ελαιόλαδο, το οποίο χρησιμοποιείται ευρέως σε όλες, σχεδόν, τις τοπικές συνταγές. Παράλληλα, ο πολιτισμός, αλλά και ένα μέρος της οικονομίας της Ισπανίας, αποτυπώνονται στο ελαιόλαδο.

A.2 Συγκριτική σπουδαιότητα του κλάδου/προϊόντος

Το ελαιόλαδο αποτελεί ένα από τα πρωταρχικά προϊόντα του αγροτικού τομέα της Ισπανίας. Είναι το τρίτο πιο εξαγώγιμο αγροτικό προϊόν της χώρας, μετά τα εσπεριδοειδή και τα κρασιά. Επιπροσθέτως, δεν είναι λίγα τα νοικοκυριά των οποίων το εισόδημα εξαρτάται αποκλειστικά από το εμπόριο ελαιόλαδου.

B. ΠΡΟΣΦΟΡΑ

B.1 Δομή Παραγωγής

Όπως προελέχθη, τα στοιχεία του Υπουργείου Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων για το 2022 καταδεικνύουν τη σημασία του τομέα του ελαιολάδου στην Ισπανία: 2.768.267 εκτάρια υπό καλλιέργεια και ετήσια παραγωγή 768,9 χιλ. τόνων (έναντι 1,489 εκατ. τόνων το 2021). Η σημαντικότητα της ελαιοκαλλιέργειας είναι ιδιαίτερα έντονη στην Αυτόνομη Κοινότητα της Ανδαλουσίας, όπου συγκεντρώνονται περίπου τα τέσσερα πέμπτα της εθνικής παραγωγής, και δη στην επαρχία Jaén, όπου η ελαιοκαλλιέργεια και η σχετική με την ελιά μεταποίηση αποτελούν τον κύριο τομέα οικονομικής δραστηριότητας.

B.2 Εξέλιξη Παραγωγής

Η κλιματική αλλαγή κάνει αισθητή την παρουσία της. Η χειρότερη ξηρασία του 21^{ου} αιώνα, σε συνδυασμό με τη ζέστη της περιόδου ανθοφορίας και τις υψηλές θερμοκρασίες του καλοκαιριού και του φθινοπώρου, είχε ως αποτέλεσμα «μια καταστροφική συγκομιδή». Επεισόδια υψηλών θερμοκρασιών στα μέσα της περιόδου ανθοφορίας προκάλεσαν απώλειες ανθών και μείωση της καρπώδεσης.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του ισπανικού Υπουργείου Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων και κλαδικών φορέων για την εσοδεία 2022/2023, η παραγωγή ανέρχεται σε περίπου 665,84 χιλ. τόνους ελαιολάδου και 414,23 χιλ. τόνους επιτραπέζιας ελιάς, αριθμοί που υποδηλώνουν σημαντική μείωση στην εγχώρια παραγωγή και στην αγορά, σύμφωνα με το μέσο όρο των τεσσάρων τελευταίων καλλιεργητικών περιόδων. Είναι γεγονός ότι η παραγωγή ελαιόλαδου

παρουσιάζει κατά την υπό εξέταση περίοδο ελαφρά πτώση σε όλες τις Αυτόνομες Κοινότητες, με εξαίρεση την Εστρεμαδούρα. Στην περίπτωση των επιτραπέζιων ελιών, οι οποίες βρίσκονται στα μισά της συγκομιδής, η πρόβλεψη για 387,84 χιλ. τόνους θα σήμαινε 6,4% μείωση σε σύγκριση με την προηγούμενη καλλιεργητική περίοδο (2021/2022).

Συνολικά, η διαθέσιμη ποσότητα ισπανικού ελαιολάδου την περίοδο 2022/2023 ανέρχεται σε 1,33 εκατ. τόνους (με 715 χιλ. τόνους για εξαγωγή και 367,4 χιλ. τόνους για εγχώρια κατανάλωση), ενώ για το πυρηνέλαιο η αντίστοιχη ποσότητα ανέρχεται σε 238,94 χιλ. τόνους (με 120 χιλ. τόνους για εξαγωγή και 61,8 χιλ. τόνους για εγχώρια κατανάλωση) και για τις επιτραπέζιες ελιές σε 902,99 χιλ. τόνους (306,319 χιλ. τόνους για εξαγωγή και 181,21 χιλ. τόνους για εγχώρια κατανάλωση). Κατά μέσο όρο, οι τιμές του έξτρα παρθένου ελαιόλαδου ήταν κατά την περίοδο 2022/2023 κατά 110,2% υψηλότερες από εκείνες της προηγούμενης περιόδου (2021/2022).

Ωστόσο αναμένεται η αύξηση της συγκομιδής κατά την προσεχή καλλιεργητική περίοδο έως και 766,36 χιλ. τόνους για την περίοδο εμπορίας 2023/24, επίπεδο που υπερβαίνει κατά 15,3% την προηγούμενη περίοδο.

Στον κατωτέρω πίνακα παρουσιάζονται τα προσωρινά στοιχεία του Υπουργείου Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων αναφορικά με τα μεγέθη της ελαιοπαραγωγής κατά την καλλιεργητική περίοδο 2022/2023.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΕΣΟΔΕΙΑ 2022/2023 (χιλ. τόνοι)			
	ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ	ΠΥΡΗΝΕΛΑΙΟ	ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ ΕΛΙΑ
Αρχικό Απόθεμα	454,607	69,524	439,87
Παραγωγή	665,843	99,414	414,23
Εισαγωγές	210,076	70	48,89
Ε.Ε.	117,096	55,159	38,496
Εκτός Ε.Ε.	92,98	14,841	10,394
ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ	1.330,526	238,938	902,99
Εγχώρια κατανάλωση	367,393	61,875	181,206
Εξαγωγές	715	120	306,319
Ε.Ε.	399,971	45,001	135,368
Εκτός Ε.Ε.	315,029	74,999	170,951
Απώλειες	-	-	91,686
Τελικό Απόθεμα	248,133	57,063	323,779

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

Σύμφωνα με την ανάλυση των στοιχείων για το κλείσιμο της περιόδου 2021/2022 για το ελαιόλαδο, με ένα σύνολο παραγωγής 2,12 εκατ. τόνους, οι τιμές του έξτρα παρθένου ελαιόλαδου ήταν κατά μέσο όρο κατά 25,2% υψηλότερες από εκείνες της προηγούμενης περιόδου, αντισταθμίζοντας σε μεγάλο βαθμό την αύξηση του κόστους παραγωγής και βελτιώνοντας την αμοιβή των παραγωγών.

Επιπλέον, ανέκαμψε και η εγχώρια αγορά, η κατανάλωση της οποίας ανήλθε συνολικά σε 598,4 χιλ. τόνους, ούσα η υψηλότερη των οκτώ διαδοχικών προηγούμενων καλλιεργητικών περιόδων, ενώ τα τελικά αποθέματα ανήλθαν σε 453,768 χιλ. τόνους. Οι εξαγωγές με 1,07 εκατ. τόνους ξεπέρασαν τον μέσο όρο, ήταν ωστόσο ελαφρώς χαμηλότερες από την προηγούμενη περίοδο κατά 2,73%.

Στον κατωτέρω πίνακα παρουσιάζονται τα στοιχεία του Υπουργείου Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων αναφορικά με τα μεγέθη της ελαιοπαραγωγής κατά την καλλιεργητική περίοδο 2021/2022.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΕΣΟΔΕΙΑ 2021/2022 (χιλ. τόνοι)			
	ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ	ΠΥΡΗΝΕΛΑΙΟ	ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ ΕΛΙΑ
Αρχικό Απόθεμα	423,623	82,974	349,13
Παραγωγή	1.491,46	132,895	659,49
Εισαγωγές	210,677	75,451	44,527
Ε.Ε.	126,677	46,117	36,823
Εκτός Ε.Ε.	84	29,334	7,704
ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ	2.125,76	291,32	1.053,15
Εγχώρια κατανάλωση	598,396	68,528	198,582
Εξαγωγές	1.073,59	150,139	320,422
Ε.Ε.	609,338	61,16	133,718
Εκτός Ε.Ε.	464,253	88,979	186,704
Απώλειες		-	94,423
Τελικό Απόθεμα	453,768	72,653	439,72

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

B.3 Παραγωγική δυναμικότητα κλάδου/ προϊόντος

Η Ισπανία διαθέτει τους μεγαλύτερους ελαιώνες παγκοσμίως. Μπορούμε να κατηγοριοποιήσουμε την καλλιέργεια σε τρεις τύπους.

- 1) **Παραδοσιακός:** Τα ελαιόδεντρα δεν βρίσκονται σε απόλυτη στοίχιση μεταξύ τους ενώ παράλληλα σε κάθε εκτάριο γης υπάρχουν μεταξύ 50 και 200 δένδρα.
- 2) **Εντατικός πυκνής φύτευσης:** Τα ελαιόδεντρα βρίσκονται σε απόλυτη στοίχιση μεταξύ τους ενώ σε κάθε εκτάριο γης υπάρχουν μεταξύ 200 και 2.500 δένδρων.
- 3) **Υπερεντατικός υπέρπυκνης φύτευσης:** Είναι ακόμα πιο πυκνή φύτευση από την προηγούμενη κατηγορία, ενώ υπάρχουν ελαιώνες έως και 3.000 δένδρα ανά εκτάριο γης.

Όπως και στην υπόλοιπη Ευρώπη, έτσι και στην Ισπανία, το μεγαλύτερο μέρος των ελαιώνων είναι παραδοσιακού τύπου. Παρόλα αυτά, το ποσοστό επί του συνόλου είναι μικρότερο από ό,τι σε άλλες χώρες όπως, λ.χ. την Ελλάδα, την Ιταλία και την Τунησία. Σύμφωνα με στοιχεία του 2022, οι παραδοσιακοί ελαιώνες αποτελούσαν περίπου το 69% της έκτασης, οι εντατικοί πυκνής φύτευσης το 15%

ενώ οι υπόλοιποι αφορούσαν την κατηγορία υπερεντατικού τύπου, υπέρπυκνης φύτευσης.

B.4 Μέθοδοι-βαθμός κάθετης ολοκλήρωσης στον κλάδο

Η παραγωγή ελαιολάδου αποτελείται από διάφορα στάδια, όπως η καλλιέργεια, η συγκομιδή, η παραγωγή και η εμφιάλωση. Συνολικά, υπολογίζονται περισσότερες από 1.800 επιχειρήσεις, το ήμισυ των οποίων είναι συνεταιρισμοί, οι οποίοι και παράγουν το 64% του συνόλου. Στην Ισπανία δραστηριοποιούνται, με βάση στοιχεία εσοδείας 2022/2023, 1.834 ελαιοτριβεία, το 47,2% των οποίων ευρίσκονται στην Ανδαλουσία. Επίσης, δραστηριοποιούνται συνολικά 1.807 συσκευαστήρια ελαιολάδου, εκ των οποίων το 82,6% διαθέτει και ελαιοτριβείο, ενώ 48 είναι μεγάλα συσκευαστήρια. Στην Ανδαλουσία ευρίσκονται 712 συσκευαστήρια.

Μερικές από τις πιο σημαντικές εταιρείες στην ισπανική αγορά ελαιολάδου είναι οι: Aceites del Sur-Coosur S.A. (Grupo ACESUR), Deoleo Global S.A.U., DCOOP, Borges, Sovena España S.A.U., Migasa Aceites S.A., Oleoestera S.C.A. Πρόκειται για πλήρως καθετοποιημένες εταιρείες, οι οποίες δραστηριοποιούνται σε όλο το φάσμα των παραγωγικών διαδικασιών, παράγοντας την πλειονότητα των επωνυμιών που πωλούνται στα περισσότερα σουπερμάρκετ της χώρας.

B.5 Προοπτικές στην εξέλιξη της παραγωγής

Η παραγωγή ελαιολάδου στην Ισπανία υπολογίζεται να ανέλθει σε 766.362 τόνους ελαιολάδου την περίοδο 2023/2024, δηλαδή 15,3% υψηλότερη από τη χαμηλή συγκομιδή της προηγούμενης περιόδου (665.843 τόνοι σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων), ωστόσο κατά 34% κάτω από το μέσο όρο των τεσσάρων τελευταίων καλλιεργητικών περιόδων, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις για την παραγωγή από το Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων.

Η ανάλυση ανά Αυτόνομη Κοινότητα δείχνει αύξηση της παραγωγής σε σχέση με πέρυσι στην Εστρεμαδούρα (+101%) και στην Καστίλη La Mancha (+29%). Ωστόσο, στην Ανδαλουσία, την κύρια ελαιοπαραγωγική περιοχή που συγκεντρώνει περίπου τα τέσσερα πέμπτα της ισπανικής παραγωγής, η συγκομιδή εκτιμάται ότι θα είναι κατά 40,1% χαμηλότερη από τον μέσο όρο, ιδίως λόγω της χαμηλής πρόβλεψης παραγωγής στις επαρχίες της Jaén - κορυφαίας ελαιοπαραγωγού επαρχίας της Ισπανίας- της Κόρδοβα και της Γρανάδα. Αντίστοιχες είναι και οι εκτιμήσεις του Υπουργείου Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων της χώρας. Σημειώνεται ότι στον κατωτέρω πίνακα οι αναλυτικές εκτιμήσεις για τις ποσότητες που αναμένεται να παραχθούν την καλλιεργητική περίοδο 2023/2024 εμφανίζονται ελαφρότατα χαμηλότερες από τις αντίστοιχες συνολικές.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2022/2023 ΜΕ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΕΣ

	Παραγωγή 2023/2024 τόνοι (εκτίμηση)	% Διαφορά		Παραγωγή 2022/2023 τόνοι	Μέση παραγωγή 2019-2023 τόνοι
		Παραγωγή 2022/2023	Μέση παραγωγή 2019-2023		
ΑΝΔΑΛΟΥΣΙΑ	550.600	+7%	-40,1%	512.491	919.863
Almería	13.000	+20%	-2%	10.841	13.232
Cádiz	7.100	+5%	-23%	6.773	9.276
Córdoba	143.000	0%	-37%	142.788	226.389
Granada	56.000	-1%	-47%	56.744	105.778
Huelva	7.500	+1%	-18%	7.453	9.100
Jaén	215.000	+20%	-46%	179.879	400.890
Málaga	31.000	+2%	-37%	30.316	49.298
Sevilla	78.000	+0%	-26%	77.696	105.899
ARAGÓN	11.567	+57%	-7%	7.390	12.476
Huesca	1.300	+3%	-26%	1.266	1.757
Teruel	4,707	+149%	-16%	1.891	5.603
Zaragoza	5.560	+90%	-16%	2.932	4.792
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΒΑΛΕΝΘΙΑΣ	18.194	+106%	-14%	8.811	21.140
Alicante	6.800	+16%	-21%	5.843	8.660
Castellón	6.284	+584%	-7%	918	6.784
Valencia	5.110	+149%	-10%	2.050	5.696
ΚΑΣΤΙΛΛΗ LA MANCHA	86.000	+29%	-12,9%	66.655	98.772
Albacete	10.320	+22%	-23,6%	8.446	13.505
Ciudad Real	43.000	+18%	-10,1%	36.291	47.833
Cuenca	3.440	+39%	-23,7%	2.476	4.507
Guadalajara	860	+17%	-38,6%	736	1.401
Toledo	28.380	+52%	-10%	18.706	31.526
ΕΣΤΡΕΜΑΔΟΥΡΑ	73.000	+101%	17,6%	36.334	62.091
Badajoz	61.500	+88%	13,8%	32.745	54.048
Cáceres	11.500	+220%	43%	3.589	8.042
ΚΑΤΑΛΟΝΙΑ	12.144	-20%	-60%	15.139	30.404
Barcelona	200	-64%	-71%	558	690
Girona	140	-74%	-78%	540	636
Lleida	5.458	-13%	-38%	6.281	8.847
Tarragona	6.346	-18%	-69%	7.760	20.231
ΥΠΟΛΟΙΠΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ	13.857	-19,5%	-37,9%	17.214	22.296
ΣΥΝΟΛΟ ΙΣΠΑΝΙΑ	765.362	+15,3%	-34,4%	664.033,9	1.167.042,5

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

Γ. ΖΗΤΗΣΗ

Γ.1 Μέγεθος αγοράς

Το 2022, εντός οικίας, τα ισπανικά νοικοκυριά κατανάλωσαν συνολικά 476,7 εκατ. λίτρα ελαίων, εκ των οποίων τα 335,6 εκατ. λίτρα (μερίδιο 70%) αφορούσαν ελαιόλαδο, συμπεριλαμβανομένου του παρθένου και έξτρα παρθένου. Η μέση ατομική κατανάλωση εντός οικίας στην Ισπανία κατά το έτος 2022 μειώθηκε στα

7,26 λίτρα ελαιόλαδου (-6%), τα τρία τέταρτα του οποίου αφορούσε παρθένο και έξτρα παρθένο ελαιόλαδο. Εντούτοις, εξετάζοντας τα δεδομένα με ηλικιακά κριτήρια, παρατηρείται ότι η κατά κεφαλήν κατανάλωση των ενηλίκων είναι πολύ υψηλότερη από τον εθνικό μέσο όρο, προφανώς επειδή οι μικρότεροι σε ηλικία δεν καταναλώνουν τις αντίστοιχες ποσότητες ελαιόλαδου. Η τρίτη ηλικία καταναλώνει 19,52 λίτρα ανά άτομο /τος, αριθμός ο οποίος ξεπερνά κατά πολύ τη μέση ατομική κατανάλωση. Τα νοικοκυριά που αποτελούνται από ζευγάρια με μικρά παιδιά, από την άλλη, έχουν τη χαμηλότερη κατά κεφαλήν κατανάλωση στα 4,85 λίτρα / άτομο / έτος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: Μέση ατομική κατανάλωση εντός οικίας (λίτρα/άτομο)

	2019	2020	2021	2022
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ	7,72	8,93	7,72	7,26
ΠΑΡΘΕΝΟ	0,71	0,75	0,71	2,67
ΕΞΤΡΑ ΠΑΡΘΕΝΟ	3,00	3,55	3,00	2,99
ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ	4,01	4,63	4,01	3,60

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

ΠΙΝΑΚΑΣ 5: Μέση ατομική δαπάνη (ευρώ/άτομο)

	2019	2020	2021	2022
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ	24,80	26,29	25,56	30,97
ΠΑΡΘΕΝΟ	2,22	2,14	2,33	2,84
ΕΞΤΡΑ ΠΑΡΘΕΝΟ	11,21	12,45	11,74	14,06
ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ	11,37	11,70	11,49	14,07

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

Τους πρώτους οκτώ μήνες του 2023, τα ισπανικά νοικοκυριά κατανάλωσαν συνολικά 311,9 εκατ. λίτρα ελαιόλαδου, εκ των οποίων τα 201,2 εκατ. λίτρα (65%) αφορούσαν ελαιόλαδο, συμπεριλαμβανομένου του παρθένου και έξτρα παρθένου.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6: Κατανάλωση και δαπάνη Ελαιολάδου (Ιανουάριος-Ιούλιος 2023)

	Μέση ατομική κατανάλωση (λίτρα/άτομο)	Μέση ατομική δαπάνη (ευρώ/άτομο)	Συνολική κατανάλωσ (εκατ. λίτρα)	Συνολική δαπάνη (εκατ. ευρώ)
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ	4,3	24,04	201,8	1.128,91
ΠΑΡΘΕΝΟ	0,44	2,51	21,5	122,78
ΕΞΤΡΑ ΠΑΡΘΕΝΟ	1,63	10,19	76,8	479,84
ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ	2,19	11,15	103,4	526,29
ΗΛΙΕΛΑΙΟ	2,14	4,16	100,3	194,89
ΑΛΛΑ	0,22	0,81	10,8	39,62

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

Αναφορικά με τη γεωγραφική κατανομή της κατανάλωσης, εκπλήσσει το γεγονός ότι η μεγαλύτερη κατ' οίκον κατανάλωση παρατηρείται στις βόρειες Κοινότητες της χώρας, με τις Κοινότητες που παράγουν λάδι να καταναλώνουν μικρότερες ποσότητες αλλά ποιοτικότερες. Συγκεκριμένα, η μέση ατομική κατανάλωση εντός οικίας ξεπερνάει τα 6 λίτρα / άτομο στη Γαλικία. Την κατάταξη ακολουθεί το Πριγκιπάτο των Αστουριών και οι Βαlearίδες νήσοι με μέση ατομική κατανάλωση μεγαλύτερη των 5 λίτρων / άτομο. Η κατανάλωση λαδιού στην Κοινότητα της Ανδαλουσίας, της Βαλένθιας και της Καστίλη La Mancha είναι εμφανώς μικρότερη και κυμαίνεται γύρω στα 2 λίτρα / άτομο.

Δεν παρατηρούνται ιδιαίτερες διαφορές στην κατανάλωση μεταξύ διαφορετικών οικονομικών τάξεων, με εξαίρεση τα νοικοκυριά που ανήκουν στη μεσαία προς ανώτερη εισοδηματική κατηγορία. Η προαναφερθείσα κατηγορία καταναλώνει περίπου ένα κιλό περισσότερο ανά άτομο έξτρα παρθένο ελαιόλαδο, σε σύγκριση με τη μεσαία τάξη.

Γ.2 Αγοραστική συμπεριφορά

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, το ελαιόλαδο αποτελεί βασικό προϊόν της Ισπανικής κουζίνας. Επομένως, όλα τα ισπανικά νοικοκυριά διαθέτουν τουλάχιστον ένα μπουκάλι ελαιόλαδου στην κουζίνα τους.

Υπολογίζεται ότι περίπου το 90% των εγχώριων αγορών ελαιολάδου πραγματοποιείται από τα νοικοκυριά, ενώ το υπόλοιπο ποσοστό χρησιμοποιείται από τον ισπανικό κλάδο εστίασης. Σε όλα τα καταστήματα λιανικής, ο καταναλωτής μπορεί να βρει διαφόρων ειδών επωνυμίες ελαιόλαδου, με ιδιαίτερα καλή σχέση ποιότητας-τιμής.

Κατά τη διάρκεια της κήρυξης της χώρας σε κατάσταση εκτάκτου ανάγκης στην περίοδο της πανδημίας, παρατηρήθηκε ότι οι αγορές ελαιόλαδου από τα νοικοκυριά διπλασιάστηκαν. Αυτό καταδεικνύει την σημασία που δίνει ο μέσος Ισπανός καταναλωτής στο συγκεκριμένο προϊόν, το οποίο αποτελεί βασικό συστατικό της διατροφής του.

Οι Ισπανοί καταναλωτές ελαιολάδου δεν επηρεάζονται γενικά από τα χαρακτηριστικά του μπουκαλιού. Στα ράφια των σουπερμάρκετ, σχεδόν όλες οι μάρκες διαθέτουν το προϊόν σε πλαστικά, πράσινα μπουκάλια, με λιτή ετικέτα. Ορισμένες μάρκες παρέχουν και γυάλινα μπουκάλια για έξτρα παρθένο ελαιόλαδο όμως οι περισσότεροι καταναλωτές αδιαφορούν για αυτά. Αντίθετα, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ποιότητα του προϊόντος, την τιμή του αλλά και τη φήμη της κάθε μάρκας.

Γ.3 Προοπτικές στην εξέλιξη της ζήτησης

Οι υψηλές τιμές του ελαιόλαδου αναμένεται να μεταβάλλουν έως έναν βαθμό τη ζήτηση εντός της χώρας. Ήδη, μετά την έναρξη του πολέμου στην Ουκρανία, η αύξηση των τιμών έκανε τα νοικοκυριά να μειώσουν την κατανάλωση, όχι όμως σε ανησυχητικό επίπεδο. Τους μήνες που ακολούθησαν, παρατηρήθηκε μία μικρή αύξηση της χρήσης εναλλακτικών ελαίων όπως πυρηνέλαιο, σογιέλαιο και

διάφορα σπορέλαια, σε συγκριτικά μικρότερες ωστόσο ποσότητες σε σχέση με τη συνολική ζήτηση για ελαιόλαδο. Γεγονός είναι πάντως ότι κατά τη διάρκεια των τελευταίων μηνών διεξάγεται μεγάλη συζήτηση και υπάρχει αρκετός προβληματισμός στην Ισπανία αναφορικά με το -απαράδεκτα, όπως χαρακτηρίζεται- υψηλό επίπεδο των τιμών του ελαιολάδου, το οποίο μάλιστα επιδεινώνεται διαρκώς και με ιδιαίτερα ταχείς ρυθμούς το τελευταίο διάστημα.

Εξαιτίας του πληθωρισμού, της μείωσης της καταναλωτικής εμπιστοσύνης και της μείωσης της προσφοράς θεωρείται βέβαιο ότι οι αγορές ελαιολάδου θα μειωθούν σε σύγκριση με το 2023. Ωστόσο, παρατηρείται ότι τα νοικοκυριά δαπανούν 23,9% περισσότερο για την αγορά αυτού του προϊόντος από ό,τι τα προηγούμενα χρόνια. Δαπανούν, δηλαδή, το 2,41% του προϋπολογισμού τους για την αγορά ελαιόλαδου, ποσοστό που έχει αυξηθεί το τελευταίο έτος, πράγμα που σημαίνει ότι τα νοικοκυριά αναγκάστηκαν να αυξήσουν τον προϋπολογισμό που διατίθεται για την αγορά ελαιολάδου προκειμένου να αποκτήσουν την ίδια ποσότητα.

Δεδομένης της σημασίας του προϊόντος στην ισπανική κουζίνα, δεν αναμένεται ιδιαίτερα μεγάλη μείωση στην κατανάλωση.

Δ. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Δ.1 Ροές εμπορίου - εμπορικό ισοζύγιο κλάδου/προϊόντος

Η Ισπανία αποτελεί τον μεγαλύτερο εξαγωγέα ελαιόλαδου παγκοσμίως. Η χώρα εξαγει συστηματικά περισσότερο από 900.000 τόνους ετησίως, ενώ η αξία των εξαγωγών υπερβαίνει τα €3 δισ. ετησίως με το εμπορικό ισοζύγιο να είναι συντριπτικά θετικό για την Ισπανία. Οι εισαγόμενες ποσότητες είναι κατά πολύ μικρότερες των εξαγωγών και η πώληση των συγκεκριμένων προϊόντων αφορά κυρίως την αγορά από επιλεγμένα καταστήματα και εστιατόρια.

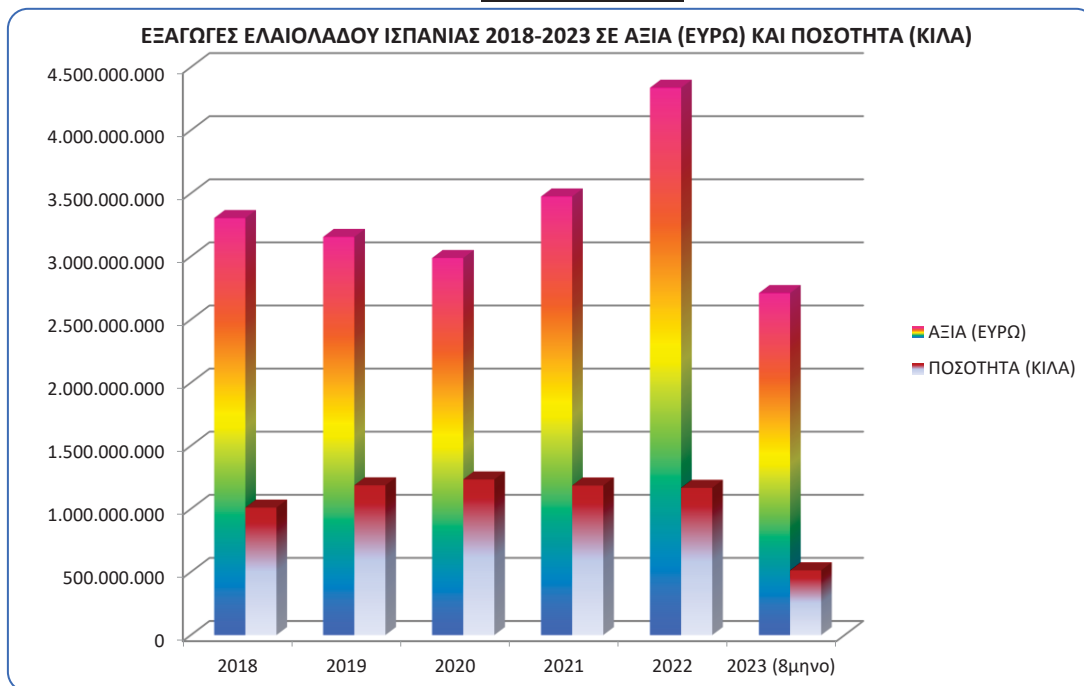
Το 2017 είχε εξαχθεί από την Ισπανία ιστορικά υψηλό επίπεδο ελαιολάδου σε αξία, καθώς οι εξαγωγές ξεπέρασαν τα €3,6 δισ., ενώ το 2019 οι εξαγόμενες ποσότητες ξεπέρασαν το 1,2 εκατ. τόνους και το 2021 η αξία των εξαγωγών έφθασε τα €3,47 δισ. Τα στοιχεία του 2022 δείχνουν νέο ιστορικά υψηλό επίπεδο αξίας ισπανικών εξαγωγών ελαιολάδου, στα €4,34 δισ., αυξημένης κατά 24,8% έναντι του 2021. Τα στοιχεία του έτους 2023 αφορούν το πρώτο οκτάμηνο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ ΙΣΠΑΝΙΑΣ 2017-2022 ΣΕ ΑΞΙΑ (ΕΥΡΩ) ΚΑΙ ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΚΙΛΑ)						
	1509		1510		ΣΥΝΟΛΟ	
	ΑΞΙΑ (ΕΥΡΩ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΚΙΛΑ)	ΑΞΙΑ (ΕΥΡΩ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΚΙΛΑ)	ΑΞΙΑ (ΕΥΡΩ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΚΙΛΑ)
2018	3.036.140.776	900.306.978	268.374.172	109.327.244	3.304.514.948	1.009.634.222
2019	2.961.807.626	1.074.423.804	193.020.970	111.873.669	3.154.828.596	1.186.297.473
2020	2.838.274.865	1.132.088.300	149.497.326	100.802.709	2.987.772.191	1.232.891.008
2021	3.276.434.968	1.061.870.619	198.508.759	122.681.275	3.474.943.727	1.184.551.894
2022	4.024.275.469	1.047.708.880	312.564.742	118.760.216	4.336.840.211	1.166.469.096
2023 (8μηνο)	2.503.278.689	452.172.574	206.692.195	60.477.919	2.709.970.884	512.650.493

Πηγή: DataComex

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1

Πηγή: DataComex

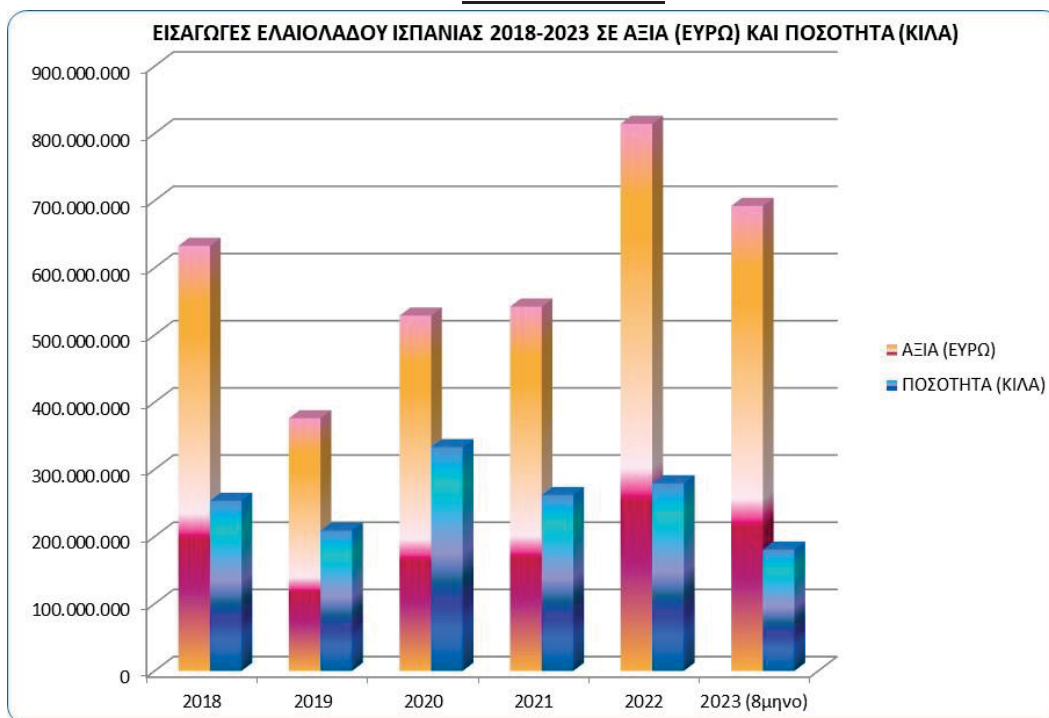

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ ΙΣΠΑΝΙΑΣ 2017-2022 ΣΕ ΑΞΙΑ (ΕΥΡΩ) ΚΑΙ ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΚΙΛΑ)						
	1509		1510		ΣΥΝΟΛΟ	
	ΑΞΙΑ (ΕΥΡΩ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΚΙΛΑ)	ΑΞΙΑ (ΕΥΡΩ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΚΙΛΑ)	ΑΞΙΑ (ΕΥΡΩ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΚΙΛΑ)
2018	506.497.486	166.482.030	126.100.678	86.650.519	632.598.164	253.132.549
2019	325.749.809	148.987.039	50.285.293	59.820.855	376.035.102	208.807.893
2020	478.207.563	250.591.025	50.557.487	82.464.222	528.765.050	333.055.247
2021	473.156.204	188.195.405	69.014.325	73.633.372	542.170.529	261.828.777
2022	706.887.649	213.237.040	107.307.579	65.915.538	814.195.228	279.152.578
2023 (8μηνο)	572.837.444	123.914.983	119.223.117	56.678.602	692.060.561	180.593.585

Πηγή: DataComex

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2

Πηγή: DataComex

Δ.2 Ανάλυση εξαγωγών- εισαγωγών

- Εξωτερικό Εμπόριο της χώρας/ Γεωγραφική κατανομή

ΠΙΝΑΚΑΣ 9: Εξαγωγές Ισπανίας 2021-2022

A/A	ΧΩΡΑ	ΑΞΙΑ 2021 (€)	ΑΞΙΑ 2022 (€)
1	Ιταλία	898.347.051	1.109.414.829
2	Η.Π.Α.	506.513.240	641.569.819
3	Πορτογαλία	384.323.345	376.987.563
4	Γαλλία	279.324.744	330.481.224
5	Κίνα	132.361.814	168.709.092
6	Ην. Βασίλειο	114.400.385	140.987.161
7	Ιαπωνία	132.339.815	134.631.460
8	Αυστραλία	76.118.640	100.235.468
9	Γερμανία	74.152.773	99.900.878
10	Νότια Κορέα	61.611.263	85.717.547

Πηγή: DataComex

Αναφορικά με τη γεωγραφική κατανομή ανά ήπειρο, η Ευρώπη καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος του συνόλου των ισπανικών εξαγωγών, ακολουθούμενη από την Αμερική, εξαιτίας κυρίως των Η.Π.Α. Εξαγωγές γίνονται και στην Ασία, οι οποίες μάλιστα αυξάνονται τα τελευταία έτη, με σημαντικές αυξήσεις στην αγορά της Κίνας και της Ιαπωνίας. Αξιοσημείωτη ήταν και η σημαντική αύξηση των ισπανικών εξαγωγών στην Νότια Κορέα, κατά το 2022.

Ο μεγαλύτερος αποδέκτης του ισπανικού ελαιόλαδου είναι η επίσης μεγάλη παραγωγός, Ιταλία. Η αξία των εξαγωγών στην εν λόγω χώρα ανήλθε σε €1,109 δισ. το 2022. Στη δεύτερη θέση κατατάσσονται οι Η.Π.Α., με την αξία του εκεί εξαγόμενου ισπανικού ελαιόλαδου όμως να υπολείπεται σημαντικά της αντίστοιχης της Ιταλίας, με €641,57 εκατ. το 2022. Σε αμφότερους τους ανωτέρω προορισμούς εξαγονται σημαντικότερες ποσότητες ισπανικού ελαιολάδου σε μορφή χύδην. Ακολουθούν οι Πορτογαλία (€376,988 εκατ.), Γαλλία (€330,481 εκατ.), Κίνα (€168,709 εκατ.) και Ηνωμένο Βασίλειο (€140,987 εκατ.).

Επισημαίνεται ότι στο τέλος του 2019, η αμερικανική Διοίκηση αποφάσισε την επιβολή επίδασμου 25% στο ισπανικό ελαιόλαδο και τις πράσινες επιτραπέζιες ελιές (μεταξύ άλλων αγροτικών προϊόντων), ως αντίποινα στο πλαίσιο των εμπορικών διαφορών με την Ε.Ε. αναφορικά με τις αμερικανικές αιτιάσεις για αθέμιτο ευρωπαϊκό ανταγωνισμό του Ομίλου Airbus. Η προσωρινή τότε μείωση των εξαγωγών ισπανικού ελαιολάδου προς τις ΗΠΑ καλύφθηκε από άλλες χώρες, όπως την Πορτογαλία και την Τυνησία, χώρες στις οποίες συσχευάζονταν μεγάλες περισσότερες ισπανικού ελαιολάδου και στη συνέχεια επανεξάγονταν στις ΗΠΑ. Στις αρχές πάντως του 2021, με την αλλαγή ηγεσίας στις ΗΠΑ, υπήρξε αναστολή της εφαρμογής του ανωτέρω δασμού που έπληττε τις ισπανικές εξαγωγές ελαιολάδου στη χώρα.

Σημειώτέον ότι το μεγαλύτερο μέρος των εισαγωγών ελαιόλαδου και πυρηνέλαιου στις ΗΠΑ προέρχεται από την Ισπανία, ενώ πάνω από το ήμισυ αυτού αφορά παρθένο ελαιόλαδο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 10: Εισαγωγές Ισπανίας 2021-2022

Α/Α	ΧΩΡΑ	ΑΞΙΑ 2021 (€)	ΑΞΙΑ 2022 (€)
1	Πορτογαλία	239.165.025	364.298.574
2	Τυνησία	170.985.187	219.560.275
3	Ιταλία	50.950.750	30.935.544
4	Ελλάδα	15.508.241	25.389.281
5	Μαρόκο	20.160.258	20.160.286
6	Τουρκία	3.374.798	16.575.542
7	Αργεντινή	23.366.962	11.457.673
8	Συρία	6.859.938	5.787.085
9	Γαλλία	3.331.194	5.430.041
10	Περσική	2.013.659	3.683.622

Πηγή: DataComex

Οι εισαγωγές ελαιόλαδου στην Ισπανία είναι πολύ μικρές σε σύγκριση με την εγχώρια κατανάλωση και τις εξαγωγές της χώρας. Το σύνολό τους για το 2022 ανήλθε σε €703,278 εκατ. ευρώ. Κύριοι τροφοδότες της Ισπανίας σε ελαιόλαδο είναι η Πορτογαλία και η Τυνησία, ενώ σε μεγάλη απόσταση ακολουθούν η Ιταλία, η Ελλάδα, το Μαρόκο, η Τουρκία και η Αργεντινή.

- Ανάλυση διμερούς εμπορίου ελαιολάδου Ελλάδας-Ισπανίας

α. ΠΙΝΑΚΑΣ 11: Ελληνικά στοιχεία

		2018	2019	2020	2021	2022	2023 (επτάμηνο)
ΕΞΑΓΩΓΕΣ (από την Ελλάδα)	ΑΞΙΑ (ευρώ)	51.374.747	7.284.930	14.602.747	11.188.849	61.405.652	96.912.318
	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	29.918.901	7.376.105	19.602.280	9.976.528	19.485.391	-
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ (από την Ισπανία)	ΑΞΙΑ (ευρώ)	6.748.180	6.541.162	2.081.361	6.112.323	6.596.804	2.226.081
	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	3.009.837	3.367.634	1.572.607	3.243.376	2.767.782	-

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

β. ΠΙΝΑΚΑΣ 12: Ισπανικά στοιχεία

		2018	2019	2020	2021	2022	2023 (οκτάμηνο)
ΕΞΑΓΩΓΕΣ (από την Ελλάδα)	ΑΞΙΑ (ευρώ)	48.780.469	7.415.724	14.607.724	15.508.241	48.298.030	123.203.337
	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	28.402.397	6.779.280	21.855.559	14.434.382	19.601.702	37.356.633
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ (από την Ισπανία)	ΑΞΙΑ (ευρώ)	7.239.896	5.757.927	2.670.556	7.002.851	4.632.179	3.183.520
	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	3.293.153	2.908.354	1.947.225	3.592.434	3.046.975	1.174.818

Πηγή: DataComex

Η Ελλάδα αποτελεί σχετικά αξιόλογο προμηθευτή της Ισπανίας σε ελαιόλαδο, καθώς ιστορικά το εμπορικό ισοζύγιο έχει υπάρξει θετικό για τη χώρα μας, με το μεγαλύτερο μέρος των ελληνικών εξαγωγών να απαρτίζονται από ραφινάρισμα ελαιόλαδα. Σημειωτέον ότι, με βάση τα ελληνικά στοιχεία, το 2018 οι ελληνικές εξαγωγές ελαιολάδου υπερέβησαν σε αξίες τα €50 εκατ., ανερχόμενες σε €51,37 εκατ., ενώ σε ποσότητες έφθασαν το υψηλό επίπεδο των 29,9 χιλ. τόνων. Στη συνέχεια οι ελληνικές εξαγωγές ελαιολάδου προς την Ισπανία μειώθηκαν απότομα σε €7,3 εκατ. το 2019, δείχνοντας ωστόσο στη συνέχεια σημεία ισχυρής επανάκαμψης κατά το έτος το 2020, καθώς και στη μετέπειτα και μέχρι σήμερα πορεία τους. Στο επτάμηνο 2023 η αξία των ελληνικών εξαγωγών ανήλθε στα €96,91 εκατ., γεγονός βέβαια που λογικά οφείλεται όχι τόσο στις αυξημένες ποσότητες όσο στην σημαντική αύξηση των τιμών του ελαιολάδου κατά το τρέχον έτος. Τα ισπανικά στοιχεία του Υπουργείου Βιομηχανίας, Εμπορίου και Τουρισμού (DataComex), παρουσιάζουν διαφοροποιήσεις σε σύγκριση με τα ελληνικά -όπως και στις περισσότερες

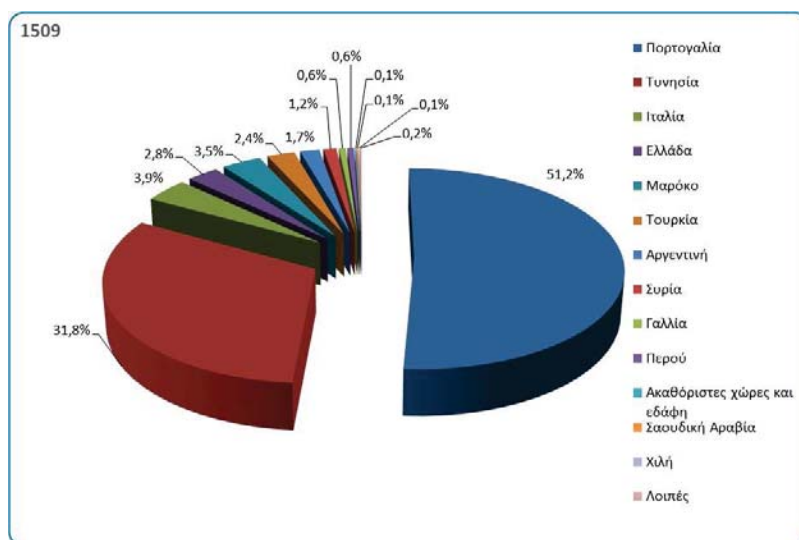
κατηγορίες προϊόντων που αποτελούν αντικείμενο διμερούς εμπορίου-ακολουθούν ωστόσο τις ίδιες τάσεις που περιγράφονται ανωτέρω.

Στους κάτωθι πίνακες και διαγράμματα παρουσιάζεται η κατάσταση του ανταγωνισμού όσον αφορά στις εισαγωγές της Ισπανίας στις δύο βασικές τετραψήφιες δασμολογικές κατηγορίες ελαιολάδου, με βάση τα ισπανικά στατιστικά στοιχεία (DataComex).

ΠΙΝΑΚΑΣ 13: ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΔ 1509

1509'	Ελαιόλαδο και τα κλάσματά του, που λαμβάνονται αποκλειστικά από ελιές με τη χρήση μηχανικών ή φυσικών μέσων υπό συνθήκες που δεν προκαλούν αλλοίωση του ελαίου, έστω και εξευγενισμένα, αλλά χημικώς μη μετασχηματισμένα			
		ΑΞΙΕΣ (€)	ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ (ΚΙΛΑ)	ΜΕΡΙΔΙΟ (%)
	ΣΥΝΟΛΟ ΙΣΠΑΝΙΚΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ 2021	473.156.204	188.195.405	
	ΣΥΝΟΛΟ ΙΣΠΑΝΙΚΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ 2022	706.887.649	213.237.040	100,0%
	Πορτογαλία	364.298.575	109.099.771	51,2%
	Τυνησία	219.560.275	67.775.149	31,8%
	Ιταλία	30.935.544	8.291.098	3,9%
	Ελλάδα	25.389.281	5.945.509	2,8%
	Μαρόκο	20.160.286	7.362.311	3,5%
	Τουρκία	16.575.542	5.179.271	2,4%
	Αργεντινή	11.457.673	3.604.772	1,7%
	Συρία	5.787.085	2.461.593	1,2%
	Γαλλία	5.430.041	1.248.401	0,6%
	Περσική	3.683.622	1.220.588	0,6%
	Ακαθόριστες χώρες και εδάφη	981.079	246.972	0,1%
	Σαουδική Αραβία	725.985	255.900	0,1%
	Χιλή	635.758	198.318	0,1%
	Λουίτες	1.266.901	347.390	0,2%
		705.620.748	212.889.653	99,8%

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3: ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΔ 1509

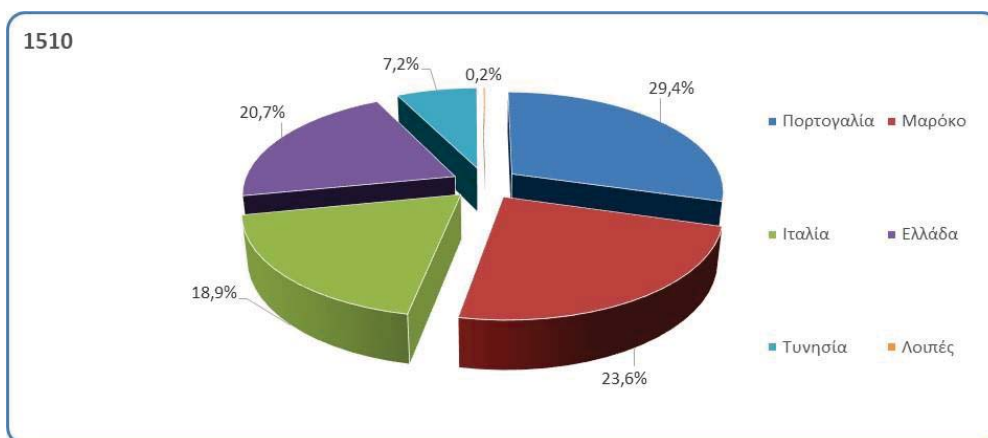

ΠΙΝΑΚΑΣ 14: ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΔ 1510

1510'	Λάδια και τα κλάσματά τους, που λαμβάνονται αποκλειστικά από ελιές και με μεθόδους άλλες από αυτές που αναφέρονται στην κλάση 1509, έστω και εξευγενισμένα, αλλά χημικώς μη μετασχηματισμένα, στα οποία περιλαμβάνονται και μείγματα από αυτά τα λάδια			
		ΑΞΙΕΣ (\$)	ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ (ΚΙΛΑ)	ΜΕΡΙΔΙΟ (%)
	ΣΥΝΟΛΟ ΙΣΠΑΝΙΚΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ 2021	69.014.325	73.633.372	
	ΣΥΝΟΛΟ ΙΣΠΑΝΙΚΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ 2022	107.307.579	65.915.538	100,0%
	Πορτογαλία	31.972.308	19.406.740	29,4%
	Μαρόκο	23.643.374	15.541.861	23,6%
	Ιταλία	23.214.932	12.431.021	18,9%
	Ελλάδα	22.908.749	13.656.193	20,7%
	Τυνησία	5.349.622	4.778.049	7,2%
	Λουπές	218.593	101.674	0,2%
		107.088.985	65.813.864	99,8%

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4: ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΔ 1510

Δ.3 Δασμολογικό καθεστώς και μη δασμολογικά εμπόδια

Η Ισπανία ως μέλος της Ε.Ε., ακολουθεί το ενωσιακό δασμολογικό καθεστώς.

Όπως προαναφέρθηκε, στο τέλος του 2019 η αμερικανική Διοίκηση αποφάσισε την επιβολή επίδασμου 25% στο ισπανικό ελαιόλαδο και τις πράσινες επιτραπέζιες ελιές (μεταξύ άλλων αγροτικών προϊόντων), ως αντίποινα στο πλαίσιο των εμπορικών διαφορών με την Ε.Ε. αναφορικά με τις αμερικανικές αιτιάσεις για αθέμιτο ευρωπαϊκό ανταγωνισμό του Ομίλου Airbus. Η προσωρινή τότε μείωση των εξαγωγών ισπανικού ελαιολάδου προς τις ΗΠΑ καλύφθηκε από άλλες χώρες, όπως την Πορτογαλία και την Τυνησία, χώρες στις οποίες συσχευάζονταν μεγάλες περισσότερες ισπανικού ελαιολάδου και στη συνέχεια επανεξάγονταν στις ΗΠΑ. Στις αρχές του 2021, με την αλλαγή ηγεσίας στις ΗΠΑ, υπήρξε αναστολή της εφαρμογής του ανωτέρω δασμού που έπληττε τις ισπανικές εξαγωγές ελαιολάδου στη χώρα. Ισπανία αντιμετωπίζει σήμερα -εκ

νέου- πρόβλημα με αμερικανικό κανονισμό εποχής Προεδρίας Trump ο οποίος έπληττε τις ισπανικές εξαγωγές μαύρων ελιών στις ΗΠΑ, με την Ευρ. Επιτροπή να έχει φέρει το ζήτημα στον ΠΟΕ και να ευρίσκεται σε διαδικασία σύστασης σχετικού πάνελ επίλυσης διαφορών.

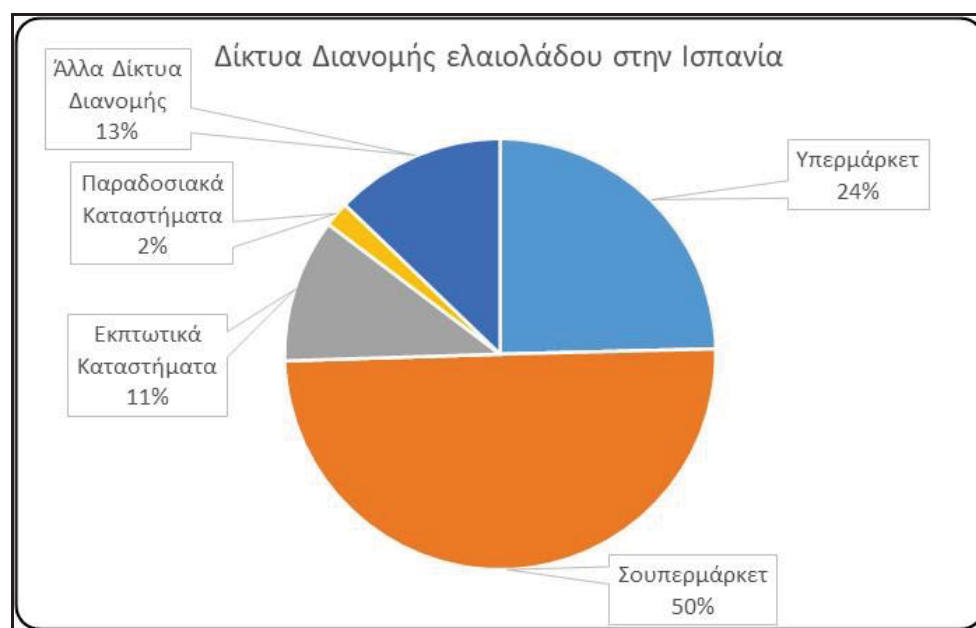
Ε. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Ε.1 Δομή αγοράς – Δίκτυα Διανομής

Έχοντας υπόψη τη σημασία του ελαιόλαδου για τους Ισπανούς καταναλωτές, γίνεται εύκολα αντιληπτό από οποιονδήποτε επισκεφθεί τη χώρα ότι το προϊόν πωλείται ευρέως σε όλα τα καταστήματα λιανικής και τροφίμων. Μάλιστα, όπως και σε άλλες χώρες, στα σουπερμάρκετ υπάρχουν σειρές ραφιών αποκλειστικά για το ελαιόλαδο, στις οποίες πωλούνται διάφοροι τύποι ελαιόλαδου, διαφορετικών ποιοτήτων, τιμών και επωνυμιών.

Στον κατωτέρω πίνακα παρουσιάζονται τα κύρια κανάλια διανομής του ελαιόλαδου στην Ισπανία.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5: ΚΥΡΙΑ ΔΙΚΤΥΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

Τα ισπανικά νοικοκυριά προμηθεύονται ελαιόλαδο κυρίως μέσω των σουπερμάρκετ και αντίστοιχων καταστημάτων, αφού οι πωλήσεις σε σουπερμάρκετ, υπεραγορές, εκπτωτικά καταστήματα και λοιπά δίκτυα διανομής αφορούν το 98% των συνολικών πωλήσεων. Απ' ευθείας από τον παραγωγό στα νοικοκυριά πωλείται μονάχα το 1,9% του συνολικού ελαιόλαδου.

Εξετάζοντας τα διαφορετικά είδη ελαιόλαδου, παρατηρούνται ορισμένες διαφορές στις συνήθειες των Ισπανών. Συγκεκριμένα, το έξτρα παρθένο ελαιόλαδο αγοράζεται πιο πολύ σε υπεραγορές και άλλα κανάλια διανομής όπως λ.χ. καταστήματα λιανικής ή απευθείας από τον παραγωγό, σε σύγκριση

με τα υπόλοιπα είδη ελαιόλαδου, παρ' ότι το κυρίως κανάλι διανομής είναι το σουπερμάρκετ. Φαίνεται όμως ότι όταν οι Ισπανοί επιλέγουν έξτρα παρθένο ελαιόλαδο, δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στην ποιότητα παρά στην τιμή, καθώς το ποσοστό των πωλήσεων σε εκπτωτικά καταστήματα είναι εμφανώς χαμηλότερο. Όσον αφορά μάλιστα το παρθένο ελαιόλαδο, τα παραδοσιακά σουπερμάρκετ διατηρούν σχεδόν αποκλειστικότητα στην πώλησή του.

Ε.2 Τιμές λιανικής πώλησης

Η αξιολογή μείωση της παραγωγής στην εσοδεία 2022/2023 έχει ήδη δημιουργήσει αναταράξεις στην αγορά ελαιόλαδου, η τιμή του οποίου φθάνει σε ιστορικά υψηλά επίπεδα. Μάλιστα, οι τιμές αναμένεται να συνεχίσουν να αυξάνονται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, αφού όχι μονάχα θα μειωθεί η προσφορά, αλλά παράλληλα τα κόστη παραγωγής έχουν σημειώσει άνοδο. Ο πληθωρισμός συνεχίζει να είναι σε υψηλά επίπεδα, με την τιμή ηλεκτρισμού να έχει αυξηθεί σημαντικά εντός του έτους. Η πορεία των τιμών θα εξαρτηθεί σε πολύ μεγάλο βαθμό και από την καταναλωτική συμπεριφορά, αφού θα επηρεαστεί, έως έναν βαθμό, από την μείωση της ζήτησης εξαιτίας της μειωμένης αγοραστικής συμπεριφοράς και καταναλωτικής εμπιστοσύνης.

Εντός του Οκτωβρίου τρέχοντος έτους, η τιμή του έξτρα παρθένου ελαιόλαδου που βγαίνει από το ελαιοτριβείο πλησίασε, για πρώτη φορά στην ιστορία της Ισπανίας, τα 5 ευρώ / κιλό. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι οι τιμές προ πανδημίας είχαν φθάσει να είναι χαμηλότερες των 2 ευρώ / κιλό για το έξτρα παρθένο ελαιόλαδο. Εκτιμήσεις εμπειρογνώμων της χώρας αναφέρουν ότι το Νοέμβριο 2023 υπάρχει ακόμη μεγαλύτερη πίεση στις τιμές, καθώς είναι μήνας που τα νοικοκυριά προμηθεύονται λάδι, ενώ παράλληλα τα αποθέματα της χώρας αναμένεται να εξαντλούνται. Συνεπώς, αναμένεται η τιμή παραγωγής του έξτρα παρθένου να ξεπεράσει ακόμα το όριο των 5 ευρώ / κιλό και δεν αποκλείεται να παραμείνει στα επίπεδα αυτά έως και το επόμενο έτος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 15: ΤΙΜΕΣ ΣΕ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ 2023 (ευρώ/100 κιλά)

	Περιοχή	ΕΒΔΟΜΑΔΑ 40	ΕΒΔΟΜΑΔΑ 30	ΕΒΔΟΜΑΔΑ 20	ΕΒΔΟΜΑΔΑ 10	ΕΒΔΟΜΑΔΑ 01
ΕΞΤΡΑ ΠΑΡΘΕΝΟ (λιγότερο από 0,8%)	Albacete	820	760	600	550	540
	Almería	805	730	590	527	536
	Badajoz	830	738,33	574,67	537	539
	Cáceres	900	700	530	580	575
	Cádiz	811	735	588	528	533
	Ciudad Real	812,5	750	577,5	531	538
	Córdoba	807,5	752,5	585	525	536
	Cuenca	819	762,5	597,5	525	533,80
	Granada	820	745	588,5	525	540
	Huelva	820	750	585	530	540
	Jaén	807	756	591,5	524,50	529

	Περιοχή	ΕΒΔΟΜΑΔΑ 40	ΕΒΔΟΜΑΔΑ 30	ΕΒΔΟΜΑΔΑ 20	ΕΒΔΟΜΑΔΑ 10	ΕΒΔΟΜΑΔΑ 01
	Málaga	803,5	750	587,5	527,50	540
	Murcia	808	762	600	535	560
	Sevilla	809	752,5	584,5	527,50	536,50
	Tarragona	850	830	635	550	550
	Toledo	812,5	760	587,5	531	540
ΠΑΡΘΕΝΟ (από 0,8^ο έως 2^ο)	Albacete	735,00	700	575	485	510
	Badajoz	693,33	645	538,33	502,50	479
	Cáceres	630	570	550	505	505
	Cádiz	725	690	542	493	400
	Ciudad Real	742,5	705	532	490	501
	Córdoba	738,5	715	540	488,5	512
	Cuenca	726,3	686,7	570	470	491,30
	Granada	745	700	545	490	506,50
	Huelva	750	725	555	485	385
	Jaén	739,5	696	545	495	508
	Málaga	719	711	545	487,50	512,50
	Murcia	714	687	555	495	486
	Sevilla	736,5	702,5	535	482	507
	Tarragona	800	785	595	502,50	520
	Toledo	737,5	699	549	491	501
ΛΑΜΠΑΝΤΕ (περισσότερο από 2^ο)	Albacete	715	645	560	465	495
	Badajoz	671,67	615	523,67	470	483
	Cáceres	590	600	475	470	480
	Cádiz	705	675	540	450	390
	Ciudad Real	712,5	640	526,5	464	486
	Córdoba	709,5	675	535	466	492,50
	Cuenca	700	656,7	565	465	482,50
	Granada	717,5	660	538,5	471	489,50
	Huelva	720	690	535	455	363
	Jaén	708,5	658	539	473,50	494
	Málaga	701	659	534	477	492
	Murcia	690	657	540	469	472
	Sevilla	711,5	669	526,5	467	494,50
	Tarragona	580	580	492,5	427,50	460
	Toledo	709,5	646,5	540	465	483,50
ΕΞΕΥΓΕΝΙΣΜΕΝΟ	Córdoba	747,5	541	506	454	425
	Jaén	722,5	627,5	549	483,5	394,61
	Sevilla	725,00	635	520	486	395
	Tarragona	715	660	575	477,5	497,50

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

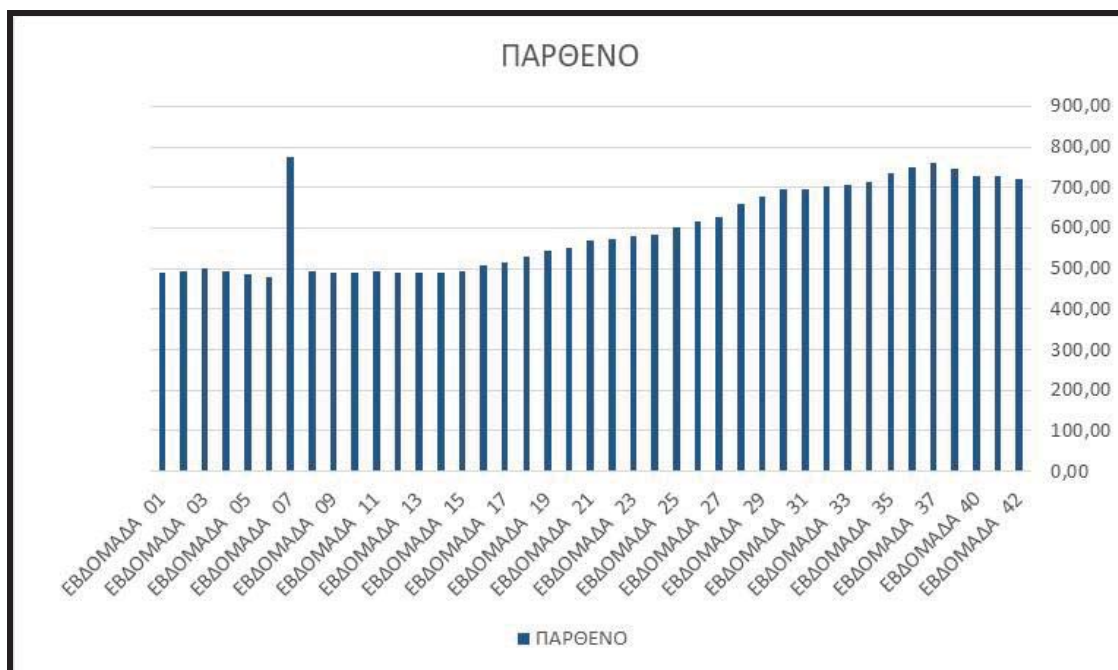

**ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6: ΤΙΜΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΞΤΡΑ ΠΑΡΘΕΝΟΥ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ ΣΤΗΝ
ΙΣΠΑΝΙΑ (2023) - ευρώ/100 κιλά**

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων, Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης

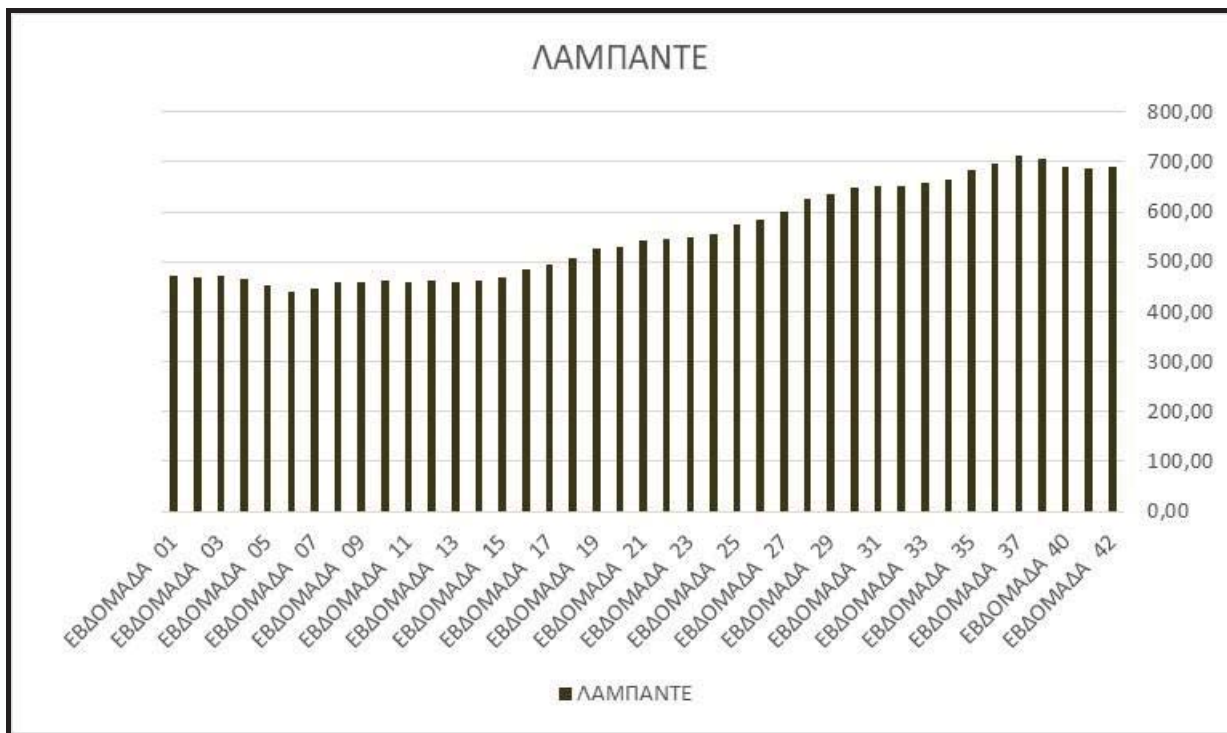
**ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7: ΤΙΜΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΠΑΡΘΕΝΟΥ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ (2023) -
ευρώ/100 κιλά**

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων, Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης

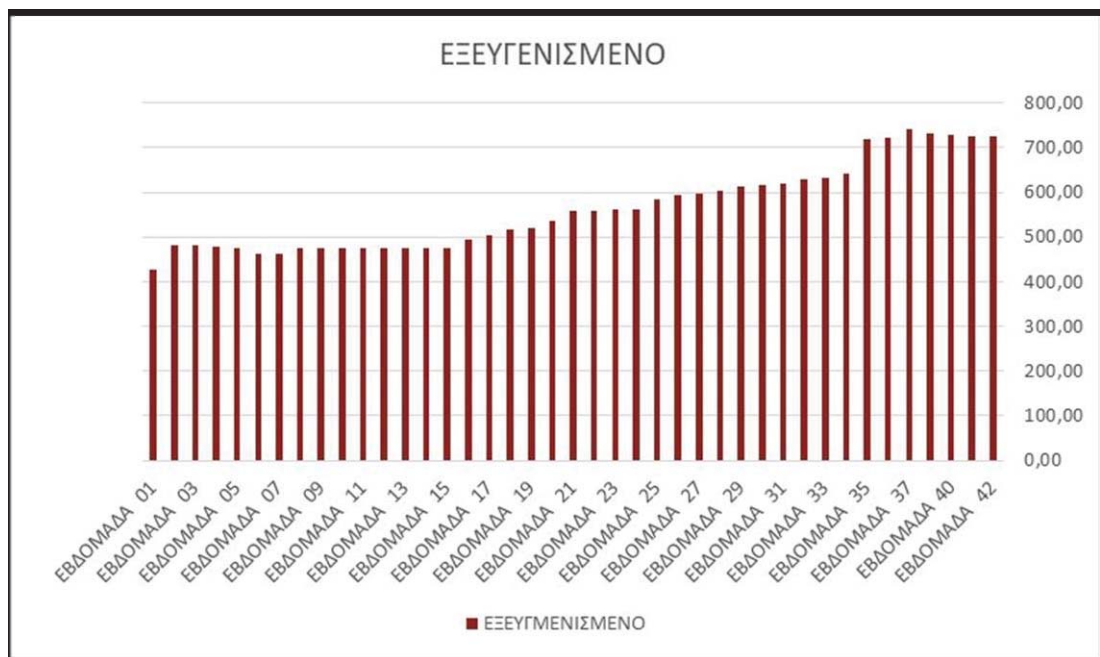

**ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8: ΤΙΜΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ ΛΑΜΠΑΝΤΕ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ (2023) -
ευρώ/100 κιλά**

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων, Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης

**ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9: ΤΙΜΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΞΕΥΓΕΝΙΣΜΕΝΟΥ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ (2023) -
ευρώ/100 κιλά**

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων, Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης

Η αύξηση της τιμής παραγωγής έχει μετακυλήσει στους καταναλωτές του προϊόντος, με την τιμή λιανικής να έχει αυξηθεί κατά περισσότερο από 25 % σε ένα έτος. Το λάδι ήταν από τα πρώτα προϊόντα που επηρεάστηκε από τις αυξήσεις τιμών ήδη από το προηγούμενο έτος.

Στο τέλος Νοεμβρίου τ.ε., στα σημαντικότερα σουπερμάρκετ της χώρας παρατηρήθηκαν οι εξής μέσες τιμές στις κύριες ετικέτες ελαιολάδων, σε πλαστικά ή και γυάλινα μπουκάλια ενός λίτρου:

ΠΙΝΑΚΑΣ 16: ΛΙΑΝΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ 1L ΣΕ ΑΛΥΣΙΔΕΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2023 - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2022 (σε ευρώ, τέλη αντίστοιχων μηνών, σε παρένθεση οι τιμές 10.2022)

	Έξτρα παρθένο	Παρθένο	Ελαιόλαδο	Πυρηνέλαιο
Dia	13,52 (4,89)	10,35 (4,75)	9,20 (4,49)	4,97 (3,95)
Carrefour	13,13 (4,24)	11,40 (4,19)	9,83 (4,09)	5,55 (3,49)
Alcampo	13,14 (4,24)	12,17	9,18 (4,09)	5,03
Lidl *	8,59	7,69	-	-
Aldi *	8,49	7,69	-	-
Eroski	12,36 (4,25)	11,65	8,24 (4,15)	4,79
Mercadona	9,22 (4,95)	8,22 (4,65)	7,35 (4,45)	-
Hipercor *	11,30	10,55	-	-

* Τιμές αρχών Οκτωβρίου 2023

Οι μέσες τιμές γνωστών μαρκών στα ράφια των σουπερμάρκετ για μπουκάλια ενός λίτρου έξτρα παρθένου ελαιόλαδου, για την ίδια ημερομηνία ήταν ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 17: ΛΙΑΝΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΕΤΙΚΕΤΩΝ ΕΞΤΡΑ ΠΑΡΘΕΝΟΥ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ 1L ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2023 - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2022 (σε παρένθεση οι τιμές 10.2022)

Μάρκα	Τιμή
COOSUR	€10,33 (€6,89)
CARBONELL	€11,79 (€6,95)
DCOOP	€9,70 (€6,75)
HOJIBLANCA	€10,62 (€7,05)
LA MASÍA (απλό παρθένο)	€8,99 (€5,25)
VALDEZARZA	€8,98 (€4,99)
BORGES	€9,49 (€6,59)
OLEOESTEPA	€10,01 (€5,38)
OLEARIA DEL OLIVAR	€8,49
OLISONE	€8,49
HACENDADO MERCADONA	€8,50

Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με έρευνα αγοράς που πραγματοποίησε η ειδικευμένη εταιρεία "Facua-Consumers in Action" για την εξέλιξη των τιμών του παρθένου και του έξτρα παρθένου ελαιόλαδου κατά τον μήνα Οκτώβριο 2023, στοιχεία της οποίας δημοσιεύθηκαν στον ισπανικό οικονομικό Τύπο παρατηρείται συστηματική και απότομη περαιτέρω αύξηση της τιμής του

ελαιολάδου στην ισπανική λιανεμπορική αγορά, η οποία στο διάστημα ενός μήνα ανήλθε σε 75% στις εγχώριες αλυσίδες διανομής.

Συγκεκριμένα, η έκθεση αποκαλύπτει ότι οι αυξήσεις των τιμών στο διάστημα μεταξύ Σεπτεμβρίου και Οκτωβρίου ανήλθαν στα 5,53 ευρώ ανά λίτρο, έπειτα από σύγκριση των τιμών ανάμεσα σε 70 μάρκες σε διαφορετικές μορφές (πλαστικό, γυαλί, κουτάκι ή σπρέι) σε οκτώ μεγάλες εγχώριες αλυσίδες σούπερ μάρκετ (Mercadona, Dia, Hipercor, Alcampo, Lidl, Aldi, Eroski και Carrefour). Από τις 345 τιμές παρθένων και εξαιρετικά παρθένων ελαιολάδων που συγκεντρώθηκαν και εξετάστηκαν στην έρευνα, 126 εμφάνισαν αύξηση (μερίδιο 36,5%), 39 μειώθηκαν (μερίδιο 11,3%) και 180 παρέμειναν ίδιες. Οι μεγαλύτερες αυξήσεις σημειώθηκαν σε συσκευασίες 5 λίτρων έξτρα παρθένου ελαιολάδου στην αλυσίδα Carrefour (+74,8%), σε συσκευασίες 5 λίτρων στην αλυσίδα Alcampo (+68%) και σε συσκευασίες 1 λίτρου στην Hipercor (+55,6%). Το υψηλότερο εύρος διαφοράς τιμών μεταξύ της ίδιας μάρκας σε διαφορετικά σούπερ-μάρκετ ανήλθε σε ποσοστό 55,7%. Βάσει των στοιχείων της ίδιας έρευνας, οι αλυσίδες Hipercor και Carrefour παρουσίασαν τις μεγαλύτερες αυξήσεις τιμών (49,2% και 47,4%, αντίστοιχα), ενώ οι αλυσίδες Mercadona και η Lidl διατήρησαν σχετικά σταθερές τις τιμές τους ελαιολάδων.

ΣΤ. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΣΤ.1 Νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του κλάδου

Δεδομένης της σπουδαιότητας του προϊόντος, το θεσμικό πλαίσιο αποτελείται από έναν αριθμό νόμων σχετικά με όλες τις διαδικασίες καλλιέργειας, παραγωγής και εμπορίου του ελαιόλαδου.

Υπάρχει διαθέσιμος, στο διαδίκτυο, ο Κώδικας του κλάδου (Código del Sector del Aceite), όπου και παρουσιάζεται το θεσμικό πλαίσιο του στον ακόλουθο ιστότοπο:

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&ved=2ahUKEwif1OCgl67pAhVDxhoKHVRC2sQFjACegQIAhAB&url=https%3A%2F%2Fboe.es%2Fbiblioteca_juridica%2Fcodigos%2Ffabrir_pdf.php%3Ffich%3D290_Codigo_del_Sector_del_Aceite_.pdf&usg=AOvVaw2F7ZMsDAMvLJLi9cjPorUL

Ζ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ζ.1 Παράγοντες που επηρεάζουν ζήτηση-προσφορά.

Το ελαιόλαδο έχει την ίδια σημασία για την Ισπανία όσο και την Ελλάδα και τις υπόλοιπες μεσογειακές χώρες, με την κατανάλωσή του να είναι η δεύτερη παγκοσμίως μεγαλύτερη ανά κάτοικο μετά την Ελλάδα. Η κουζίνα της χώρας και, ιδίως οι μεσογειακές Κοινότητες, συμπεριλαμβάνουν το ελαιόλαδο σχεδόν στο σύνολο των πιάτων τους. Αν και το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής

καταναλώνεται, το ελαιόλαδο χρησιμοποιείται και σε παρασκευές άλλων προϊόντων, όπως σαπούνια και άλλα καλλυντικά προϊόντα.

Για ορισμένες περιοχές, η καλλιέργεια ελαίων και η μετέπειτα επεξεργασία για την παραγωγή του ελαιόλαδου είναι ύψιστης οικονομικής σημασίας, καθώς ένα μεγάλο μέρος των πολιτών βασίζει το εισόδημά του σε αυτό το προϊόν. Η παραγωγή ξεπερνά κατά πολύ την εγχώρια κατανάλωση, με αποτέλεσμα η περίσσια ποσότητα να εξάγεται σε ολόκληρο τον κόσμο και κυρίως στην Ευρώπη και τις Η.Π.Α., με την Ασία να συνιστά αναδυόμενη αγορά για το ισπανικό ελαιόλαδο.

Οι περισσότερες αγορές πραγματοποιούνται από τα νοικοκυριά για ιδία χρήση. Μεγάλη είναι επίσης η ζήτηση από τα καταστήματα εστίασης, δεδομένης, όπως αναφέρθηκε, της σπουδαιότητας του προϊόντος για την κουζίνα της χώρας. Η ζήτηση του ηλιέλαιου έχει σημειώσει μικρή αύξηση τα τελευταία έτη, καθώς αρκετοί καταναλωτές το επιλέγουν έναντι του ελαιόλαδου ιδίως για το τηγάνισμα, με το ελαιόλαδο, ωστόσο, να συνεχίζει να πρωτοστατεί με μεγάλη διαφορά, τάση η οποία δεν αναμένεται να μεταβληθεί ιδιαίτερα στο μέλλον, εξαιτίας της σημασίας του προϊόντος και των διατροφικών του χαρακτηριστικών για την ισπανική διατροφική κουλτούρα.

Γενικά, η σχέση ποιότητας-τιμής του ισπανικού ελαιολάδου είναι ιδιαίτερα υψηλή, ειδικά τα τελευταία δύο έτη, που οι τιμές είχαν μειωθεί σημαντικά, βλάπτοντας ωστόσο τους ελαιοπαραγωγούς, ενώ η παρατηρούμενη τώρα ραγδαία αύξηση των τιμών του ελαιολάδου έχει δημιουργήσει σημαντικές ανησυχίες τόσο στους παραγωγούς όσο και στο Υπουργείο Γεωργίας, όσον αφορά τα προβλήματα που ενδέχεται να δημιουργήσει στην διάθεση του προϊόντος. Η παρατηρηθείσα παρατεταμένη ξηρασία την διετία 2022-2023 που λιγόστεψε την εγχώρια παραγωγή, σε συνδυασμό με τις έντονες πληθωριστικές πιέσεις που έχουν ασκήσει στις τιμές του ελαιολάδου διεθνώς ο πόλεμος στην Ουκρανία αλλά και η πρόσφατη σύγκρουση στη Μ. Ανατολή έχει ωθήσει τις εγχώριες τιμές στις μεγάλες λιανεμπορικές αλυσίδες σε πλησίον των 15 ευρώ το λίτρο, καθιστώντας το ελαιόλαδο είδος πολυτελείας και προκαλώντας έντονες συζητήσεις στο εσωτερικό πολιτικό σκηνικό της χώρας.

Δεδομένου ότι η Ισπανία παραδοσιακά παράγει πάνω από το ήμισυ της ευρωπαϊκής και το 45% της παγκόσμιας παραγωγής, η χώρα διαθέτει θεσμούς αφοσιωμένους στην αγορά του ελαιόλαδου. Ειδικότερα, η Κοινότητα της Ανδaluσίας, από την οποία προέρχεται η μεγαλύτερη παραγωγή, στεγάζει παρατηρητήριο τιμών αλλά και κέντρα Έρευνας και Ανάπτυξης. Παράλληλα, στο Πανεπιστήμιο της Jaén (Universidad de Jaén), υπάρχουν μεταπτυχιακά προγράμματα για το ελαιόλαδο, ενώ γίνονται και πολλές έρευνες στον τομέα. Επιπλέον, οι γεωργοί εφαρμόζουν ολοένα πιο ανεπτυγμένη τεχνολογία, προκειμένου να αυξήσουν την ποιότητα του τελικού προϊόντος. Ακόμη, στην πρωτεύουσα της Ισπανίας, Μαδρίτη, διατηρεί την έδρα του, από την ίδρυσή του, το Διεθνές Συμβούλιο Ελαιοκομίας (International Olive Council), το οποίο

αποτελεί τον μοναδικό παγκόσμιο διακυβερνητικό οργανισμό στον τομέα του ελαιόλαδου και των επιτραπέζιων ελαίων. Κατέχει μοναδική θέση ως φόρουμ για την έγκυρη συζήτηση επί θεμάτων που κατεξοχήν ενδιαφέρουν τη βιομηχανία ελαιόλαδου και ελιάς. Θεωρείται, επίσης, σημείο επαφής μεταξύ των κλαδικών ενώσεων, της βιομηχανίας ελαιολάδου και του ευρύτερου κοινού. Στόχος του είναι ο συντονισμός της παγκόσμιας συνεργασίας των χωρών-παραγωγών ελαιόλαδου, τόσο μεταξύ τους όσο και με τον ιδιωτικό τομέα, η προβολή και η προώθηση του ελαιόλαδου και της επιτραπέζιας ελιάς και η αύξηση των εξαγωγών αυτών. Επίσης, το Συμβούλιο συλλέγει και παρέχει σημαντικά στατιστικά στοιχεία που αφορούν τα εν λόγω προϊόντα, συντάσσει έρευνες και μελέτες ενώ παράλληλα λειτουργεί και ως παρατηρητήριο του κλάδου. Αποτελείται από 19 μέλη, ένα από τα οποία είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία αντιπροσωπεύει όλες τις χώρες που παράγουν ελιές και ελαιόλαδο. Τα μέλη της αντιπροσωπεύουν το 98% της παγκόσμιας παραγωγής ελαιόλαδου.

Γεγονός είναι ότι και στο ελαιόλαδο, όπως και σε άλλες κατηγορίες προϊόντων, οι Ισπανοί καταναλωτές επιλέγουν κατά βάση προϊόντα εγχώριας παραγωγής. Επομένως, οι εισαγωγές της χώρας αφορούν συγκεκριμένους τύπους ελαιόλαδου, οι οποίοι διοχετεύονται κυρίως σε γαστρονομικά εστιατόρια ή πελάτες που ψάχνουν διαφορετικές ποιότητες και ποικιλίες ελαιολάδου. Στο πλαίσιο αυτό κινούνται γενικά και οι εξαγωγές ελληνικού ελαιολάδου, ενώ την τελευταία διετία παρατηρούνται σημαντικότερες ισπανικές εισαγωγές ελληνικού ελαιολάδου, κυρίως σε μορφή χύδην, με σκοπό την κάλυψη των κενών στην εγχώρια παραγωγή. Το ελληνικό ελαιόλαδο θα πρέπει ωστόσο να στοχεύει στην διείσδυση και κατάληψη τμημάτων "niche" της εγχώριας αγοράς, όπως των προϊόντων *delicatessen* με ιδιαίτερη έμφαση και στα βιολογικά ελαιόλαδα, καθώς και στην κάλυψη περαιτέρω κενών που ενδεχομένως παρατηρούνται στην εγχώρια προσφορά.

Η. ΠΗΓΕΣ-ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων: <https://www.mapa.gob.es>

Διεπαγγελματική Ελαιόλαδου Ισπανίας (Interprofesional del Aceite de Oliva Española): <https://www.aceitesdeolivadeespana.com>

Ισπανική Ένωση Βιομηχανιών και Εξαγωγέων Ελαιολάδου και Πυρηνέλαιου (ASOLIVA): <http://www.asoliva.com>

Ισπανική Ένωση Κοινοτήτων Ελαιώνων (AEMO): <https://www.aemo.es>

Αγροτική Ένωση Νέων Αγροτών (ASAJA): <https://www.asaja.com>

Συντονιστική Οργανώσεων Αγροτών και Κτηνοτρόφων (COAG): <http://coag.org>

Αγροδιατροφικοί Συνεταιρισμοί (Cooperativas Agro-Alimentarias): <https://www.agro-alimentarias.coop>

Αρχή Διατροφικής Ενημέρωσης και Ελέγχου (AICA): <https://www.aica.gob.es>

Ένωση Μικρών Αγροτών και Κτηνοτρόφων (UPA): <https://www.upa.es>

Εθνική Ένωση Εμφιάλωσης και Εξευγενισμού Βρώσιμων Ελαίων (ANIERAC): <https://anierac.org>

Περιοδικό Olimerca: <https://www.olimerca.com>

Εθνική Ένωση Επιχειρήσεων Πυρηνέλαιου (ANEO): <https://www.aneorujo.es>

Διεπαγγελματική Πυρηνέλαιου (ORIVA): <https://oriva.es>

Σύστημα Ενημέρωσης Τιμών Παραγωγής (POOLred): <http://www.poolred.com>

Διεθνής Έκθεση Ελαιόλαδου World Olive Oil Exhibition: <https://www.oliveoil exhibition.com> Μαδρίτη, Ετήσια

Διεθνής Έκθεση Ελαιόλαδου EXPOLIVA: <http://www.expoliva.com> Jaén, Διετής

Κυβέρνηση Ανδαλουσίας (Junta Andalucia): <https://www.juntadeandalucia.es>